

STATUTEN.

Vastgesteld op het 20e Congres van 12, 13 en 14 April 1914 te Utrecht.

I. VAN DEN NAAM.

Art. 1. De vereeniging, genaamd Sociaal-Democratische Arbeiderspartij, is gevestigd te Amsterdam. Zij wordt in de Statuten genoemd „de Partij”.

II. VAN HET DOEL.

Art. 2. Het doel en streven der Partij is neergelegd in haar Beginsel-program, luidende (volgt de beginselverklaring, zie blz. 6 e.v.).

III. VAN DE MIDDELEN.

Art. 3. De Partij tracht dit doel te bereiken door de volgende middelen:

- a. Het deelnemen aan verkiezingen voor alle openbare, besturende en vertegenwoordigende lichamen;
- b. het bevorderen en steunen der vakorganisatie;
- c. het bevorderen en steunen der door het congres aan te wijzen vormen van arbeiderscoöperatie;
- d. het uitgeven van dag-, week- en andere bladen;
- e. het uitgeven, verspreiden en verkoopen van boeken, brochures en vlagschriften, en het handel drijven daarin, ook als zij niet door de Partij uitgegeven zijn;
- f. het beleggen van openbare, cursus- en andere vergaderingen, het doen houden van lezingen en voordrachten, benevens het bevorderen der volksontwikkeling met alle daartoe dienstige middelen;
- g. het richten van verzoekschriften aan vertegenwoordigende en besturende lichamen;
- h. het gebruik maken van bij de Grondwet en bij de overige wetten aan de Nederlandsche burgers toegekende rechten.

IV. VAN DE LEDEN EN DE AFDEELINGEN.

Art. 4. Lid van de Partij kan ieder worden, die den wensch tot toetreding kenbaar maakt, den leeftijd van 18 jaar heeft bereikt en niet van het lidmaatschap vervallen is verklaard.

De door de leden te vormen afdeelingen hebben de bevoegdheid volgens de voorschriften daaromtrent gegeven bij het Huishoudelijk Reglement der Partij, eene ballotage in te stellen.

De afdeelingen mogen leden, wier gedrag de Partij benadeelt, royeeren. Het Huishoudelijk Reglement der Partij bevat de voorschriften, die bij het royement in acht genomen dienen te worden.

Wie door eene afdeeling geroyeerd is, heeft beroep op het Partijbestuur, welks uitspraak beslissend is.

Door het bestuur eener afdeeling kunnen, met inachtneming van de daarop betrekking hebbende voorschriften van het Huishoudelijk Reglement der Partij, leden, die niet aan hunne financieele verplichtingen voldoen, van de ledenlijst worden afgevoerd.

Art. 5. Eene afdeeling bestaat uit minstens zes leden.

In bijzondere gevallen, ter beoordeeling van het Partijbestuur, kan eene afdeeling, wier ledental beneden zes daalt, blijven bestaan.

Art. 6. Afdeelingen, die handelen in strijd met de Statuten of de besluiten van het congres, of die zonder geldige redenen, te beoordeelen door het Partijbestuur, hare verplichtingen ten aanzien van de Partij niet nakomen, worden door het Partijbestuur geschorst en, tenzij inmiddels door het vervallen der reden de schorsing is ingetrokken, op het eerstvolgend congres voorgedragen tot royement.

Wordt zoodanige afdeeling niet door het congres geroyeerd, dan wordt daardoor de schorsing opgeheven.

Art. 7. Bewoners van plaatsen, waar geene afdeeling is gevestigd, geven zich voor het lidmaatschap op aan het Partijbestuur, dat hen inschrijft als verspreide leden. Zoodra in eene gemeente, of in meerdere aaneengrenzende gemeenten, die gezamenlijk naar het oordeel van het Partijbestuur zetel van een afdeeling kunnen wezen, zes verspreide leden aanwezig zijn, vereenigt het Partijbestuur hen tot eene afdeeling. Het Partijbestuur beoordeelt, of er redenen zijn om de stichting eener afdeeling van de verspreide leden uit te stellen.

V. VAN DE INDEELING.

Art. 8. De door de leden der Partij te vormen afdeelingen kunnen in eene gemeente, of in een deel eener gemeente, of in eene combinatie van twee of meer aaneengrenzende gemeenten gevestigd zijn.

Als geografische grondslag der verdere organisatie wordt aangenomen de verdeeling van Nederland in kiesdistricten voor de Tweede Kamer.

Onder goedkeuring van het Partijbestuur kunnen afdeelingen, gelegen in eene gemeente of een deel eener gemeente, dat een kiesdistrict omvat, zich op geografischen grondslag splitsen in twee of meer afdeelingen.

In de gemeenten, die meer dan één kiesdistrict omvatten, vormen de

afdeelingen eene stedelijke federatie. Het Partijbestuur kan hierop uitzonderingen toestaan.

In de kiesdistricten, die uit meerdere gemeenten bestaan, vormen de in het district gelegen afdeelingen eene districtsfederatie.

De afdeelingen van twee of meer districten kunnen met elkander eene gewestelijke federatie vormen.

Niemand kan lid zijn van meer dan ééne afdeeling.

Art. 9. Eene gewestelijke federatie wordt gevormd onder goedkeuring van en in overleg met het Partijbestuur. Het Partijbestuur kan eene afdeeling verplichten van eene gewestelijke federatie deel uit te maken.

De gewestelijke federatie heeft de leiding van de gemeenschappelijke propaganda en van de organisatie in het gewest. Tot haar taak kan behooren, met inachtneming van het bepaalde bij art. 27 der Statuten, het uitgeven van een of meer partijbladen.

De gewestelijke vergadering wordt gevormd door de gedelegeerden der afdeelingen. Deze kiezen het bestuur.

Art. 10. In de stedelijke federaties worden de afdeelingen vertegenwoordigd door hare besturen.

De federatievergadering wordt gevormd door de besturen der afdeelingen en het door haar gekozen bestuur.

De algemeene ledenvergadering wordt gevormd door de leden der afdeelingen.

De stedelijke federatie heeft de leiding van de algemeene plaatselijke propaganda; zij kan maatregelen nemen van administratieven en organisatorischen aard, die de afdeelingen gezamenlijk betreffen. Haar taak wordt in het Huishoudelijk Reglement der Partij nader omschreven.

Art. 11. In de districtsfederaties worden de afdeelingen vertegenwoordigd door hare besturen of door gedelegeerden der afdeelingen.

Met het bestuur der federatie vormen zij de federatievergadering.

De districtsfederatie heeft tot taak de voorbereiding, de organisatie en de leiding der verkiezingen voor de Tweede Kamer.

De leiding van de verkiezingen voor de Provinciale Staten berust bij de districtsfederatiebesturen, die daarvoor in overleg met het Partijbestuur zijn aangewezen.

Het bestuur der districtsfederatie staat het gewestelijk bestuur bij in het vervullen van zijn taak. Het is in het bijzonder belast met de propaganda in die plaatsen van het district, waar geen afdeeling der Partij gevestigd is.

Art. 12. De in eene gemeente gelegen afdeelingen, die geene stedelijke federatie vormen, kunnen zich verbinden tot eene gemeentelijke federatie voor het voeren van de gemeenschappelijke plaatselijke propaganda en voor het voorbereiden en voeren van de actie bij gemeenteraadsverkiezingen; zij handelen op de wijze als voorgeschreven is voor de districtsfederaties ten opzichte van de Tweede Kamer-verkiezingen.

VI. VAN HET CONGRES.

Art. 13. Het hoogste gezag in de Partij is het congres, bestaande uit afgevaardigden der afdeelingen van de Partij.

Elk jaar op de beide Paaschdagen en, zoo noodig, op een of meer daarop volgende of daaraan voorafgaande dagen, wordt het gewone jaarlijksche congres gehouden.

Het Partijbestuur kan ten allen tijde een buitengewoon congres bijeenroepen of een spoed-referendum uitschrijven.

Wanneer minstens tien afdeelingen de bijeenroeping van een buitengewoon congres verlangen, schrijft het Partijbestuur een referendum uit, volgens welks beslissing het congres al of niet binnen vier weken wordt bijeengeroepen.

Art. 14. Uitgenoodigd worden om het congres bij te wonen:

- a. de leden der Kamerfractie;
- b. de verantwoordelijke redacteuren van het hoofdorgaan;
- c. één afgevaardigde van de Vereeniging van Sociaal-Democratische Gemeenteraadsleden;
- d. twee vertegenwoordigers van den Bond van Soc.-Dem. Vrouwen-propagandaclubs;
- e. één afgevaardigde der Sociaal-Democratische Studieclub;
- f. één afgevaardigde van het Comité ter bevordering der Jongeliedenorganisatie;
- g. de leden der Partij, wier aanwezigheid door het Partijbestuur wenschelijk wordt geacht.

Art. 15. Op het gewone congres wordt in de eerste plaats behandeld:

- a. het jaarverslag van het Partijbestuur omtrent de werkzaamheid van de Partij sedert het vorige gewone congres;
- b. verslag van het Partijbestuur omtrent het financieel beheer;
- c. verslag van de werkzaamheid der partijgenooten, leden der Staten-Generaal, leden der Provinciale Staten en desverlangd ook der leden van Gemeenteraden;
- d. verslag van de redactie van het hoofdorgaan der Partij;
- e. de voorstellen der afdeelingen en die van het Partijbestuur.

Art. 16. Besluiten, die op het congres zijn genomen, worden aan een referendum onderworpen, indien een kwart der uitgebrachte stemmen zich daarvoor verklaart.

Benoemingen worden niet aan het referendum onderworpen.

VII. VAN HET PARTIJBESTUUR EN HET DAGELIJSCH BESTUUR.

Art. 17. De Partij wordt bestuurd en vertegenwoordigd door het Partijbestuur.

Het Partijbestuur bestaat uit 11 leden, waarvan 5 in Amsterdam, en 6 buiten Amsterdam moeten wonen. De in Amsterdam wonende leden vormen het Dagelijksch Bestuur.

De leden van het Partijbestuur worden gekozen door het congres uit eene lijst van door de afdeelingen gestelde kandidaten.

Vier weken voor het gewone congres worden de afdeelingen uitgenoodigd eene voordracht van kandidaten voor het Partijbestuur in te zenden.

Drie weken voor het congres wordt de kandidatenlijst aan de afdeelingen toegezonden.

Worden niet meer kandidaten opgegeven dan er plaatsen te vervullen zijn, dan worden de gestelde kandidaten gekozen verklaard.

Eene stemming wordt alleen gehouden over hen, die verklaard hebben eene candidatuur te aanvaarden.

Nadat de uitslag der verkiezing ter kennis van de afgevaardigden is gebracht, worden uit door de afgevaardigden te stellen kandidaten vier plaatsvervangende leden van het Partijbestuur gekozen, waarvan twee voor het Dagelijksch Bestuur, die te Amsterdam woonachtig moeten zijn, en twee voor het overige deel van het Partijbestuur, die niet in Amsterdam woonachtig mogen zijn.

Zij treden in functie, zoodra eene vacature ontstaat in het deel van het Partijbestuur, waarvoor zij als plaatsvervaardigden zijn gekozen; het eerst treedt hij op, die bij eerste stemming werd gekozen, of zoo beiden bij eerste stemming gekozen zijn, hij, die de meeste stemmen op zich vereenigde, daarna de bij herstemming gekozene(n) in volgorde van het aantal op hen uitgebrachte stemmen.

Zijn de plaatsvervangende leden zonder stemming gekozen of is op beiden hetzelfde aantal stemmen uitgebracht, dan treedt het eerst de oudste in jaren in functie.

Niet meer dan 4 leden kunnen het lidmaatschap van het P.B. vereenigen met dat der Kamerfractie.

Wordt een lid van het Partijbestuur tusschentijds tot lid der Staten-Generaal gekozen, dan blijft hij tot het volgende congres in functie.

De voorzitter van het P.B. wordt door het congres uit de leden van het D.B. gekozen.

Ontstaat eene vacature voor voorzitter, dan wordt door het Partijbestuur, nadat het plaatsvervangend lid zitting heeft genomen, uit de leden van het Dagelijksch Bestuur een voorzitter gekozen.

Art. 18. De leden der Partij, die leden zijn van de Tweede Kamer, benoemen uit hun midden eene delegatie van twee leden, die de vergaderingen van het Partijbestuur bijwonen en aan de beraadslagingen kunnen deelnemen zonder echter mede te stemmen.

Deze delegatie bestaat uit één lid, indien een lid der Tweede Kamer Partijbestuurder is. Zij vervalt geheel, wanneer twee of meer leden der Tweede Kamer Partijbestuurder zijn.

Art. 19. Het Dagelijksch Bestuur der Partij is belast met de dagelijksche leiding der Partij, met de voorbereiding van de door het Partijbestuur te behandelen zaken en de uitvoering van de besluiten van het Partijbestuur; met de regeling der propaganda en de behandeling van de organisatorische aangelegenheden naar de algemeene besluiten door het Partijbestuur genomen.

Art. 20. Het Partijbestuur wordt bijgestaan door twee bezoldigde secretarissen, waarvan de een, die den titel voert van secretaris-administrateur, tevens de geldzaken beheert. De secretarissen worden op voordracht van het Partijbestuur voor onbepaalden tijd benoemd door het congres, tenzij dit de benoeming overdraagt aan het Partijbestuur.

De secretarissen zijn niet verkiesbaar tot leden van het Partijbestuur.

Art. 21. Het Dagelijksch Bestuur is bevoegd de Partijsecretarissen in hunne functie te schorsen, met dien verstande echter, dat de geschorste in het genot van zijn salaris blijft. De eerstvolgende vergadering van het Partijbestuur bevestigt deze schorsing of heft haar op. Van de door het Partijbestuur bevestigde schorsing kan de betrokken Partijsecretaris zich beroepen op het congres, welks uitspraak beslissend is.

Indien de uitspraak van het congres niet overeenkomt met het besluit van het Partijbestuur, dan heeft de geschorste recht op salaris tot op den datum van het congres.

VIII. VAN DEN PARTIJRAAD.

Art. 22. Er bestaat een Partijraad, die door het Partijbestuur wordt bijeengeroepen om te dienen van advies.

De Partijraad wordt gevormd door:

- a. de leden van het Partijbestuur;
- b. de secretarissen der Partij;
- c. twee leden van de Kamerfractie, door deze uit haar midden aangewezen;
- d. twee leden van de redactie van het dagblad „Het Volk”, eventueel van andere dagbladen, die door de Partij worden uitgegeven, door de redactie(s) uit haar midden gekozen;
- e. een vertegenwoordiger van de redactie van het wetenschappelijk maandschrift der Partij;
- f. een vertegenwoordiger van elk der gewestelijke- en stedelijke federaties;
- g. de officieel aangestelde propagandisten, voorzover zij niet uit anderen hoofde afgevaardigd worden;
- h. twee vertegenwoordigers van den Bond van Soc.-Dem. Vrouwen-propagandaclubs.

In geval politieke beslissingen van gewicht genomen moeten worden, noodigt het Partijbestuur de Kamerfractie in haar geheel uit.

Art. 23. De Partijraad wordt in den regel tweemaal per jaar bijeengeroepen, in September en in Februari, doch in elk geval éénmaal per jaar in September en voorts zoo dikwijls het Partijbestuur dit noodig oordeelt.

De Partijraad kan besluiten nemen van organisatorischen aard, in zaken, die hem door het congres ter beslissing zijn overgelaten.

Op zijn jaarlijksche vergadering in September kan de Partijraad besluiten aangelegenheden de schriftelijke of mondelinge propaganda, de provinciale pers, of de organisatie der Partij betreffende, aan de orde te stellen op de gewestelijke vergaderingen.

IX. VAN DE GELDMIDDELEN.

Art. 24. De geldmiddelen der Partij bestaan uit:

- a. contributiën van afdeelingen en verspreide leden;
- b. schenkingen;
- c. erfstellingen en legaten;
- d. renten van eigendommen en inkomsten uit ondernemingen;
- e. andere inkomsten.

De geldmiddelen worden beheerd door den secretaris-administrateur onder toezicht van het Partijbestuur.

Art. 25. De commissie van contrôle, bestaande uit drie leden, wordt door de stedelijke federatie-Amsterdam uit haar midden aangewezen.

De leden worden voor drie jaren benoemd, ieder jaar treedt een lid volgens rooster af, en is niet terstond herkiesbaar. De jaarlijksche aanvulling der commissie moet plaats hebben binnen vier weken na het congres.

Deze commissie ziet elke drie maanden de boekhouding, de kas en de bescheiden van den secretaris-administrateur na, en geeft in het hoofdorgaan der Partij van hare bevinding kennis. Aan het congres legt zij een schriftelijk jaarrapport over.

X. VAN DE PARTIJBLADEN.

Art. 26. De Partij geeft een dagblad uit, genaamd „Het Volk”, dat haar hoofdorgaan is en alle door het Partijbestuur en verschillende commissies, die krachtens de Statuten of een congresbesluit werkzaam zijn, ingezonden mededeelingen bevat.

Het congres benoemt telkens voor één jaar den persoon of de personen, die door de Partij met de leiding van het blad wordt of worden belast, en die daarvoor aan de Partij verantwoordelijk is of zijn.

Het beheer van het blad wordt gevoerd door het Partijbestuur, dat deze taak geheel of gedeeltelijk aan eene commissie kan overdragen, met dien verstande echter, dat het Partijbestuur verantwoordelijk blijft. Deze commissie wordt benoemd door het Partijbestuur.

Art. 27. Ook andere bladen kunnen door het Partijbestuur worden uitgegeven. Evenzeer kan dit geschieden door afdelingen en federaties, mits onder goedkeuring van het Partijbestuur.

XI. SLOTBEPALINGEN.

Art. 28. De organisatie en de werkwijze der Partij worden in bijzonderheden geregeld door een Huishoudelijk Reglement, dat door het congres wordt vastgesteld.

De afdelingen, gewestelijke-, stedelijke-, districts- en gemeentelijke federaties stellen Huishoudelijke Reglementen vast, die de goedkeuring behoeven van het Partijbestuur om van kracht te zijn.

Art. 29. In gevallen, waarin door de Statuten en het Huishoudelijk Reglement niet wordt voorzien, beslist het Partijbestuur. Het brengt de gebleken leemten dadelijk ter kennis van de Partij en doet daaromtrent voorstellen aan het eerstvolgend congres.

Art. 30. De vereeniging is opgericht voor den tijd van 29 jaren en elf maanden, te rekenen van den dag der oprichting, 26 Augustus 1894.

Art. 31. Tot ontbinding der vereeniging kan alleen worden besloten, wanneer op voorstel van minstens vijf afdelingen, bij referendum

minstens twee derden der stemmende leden, te zamen uitmakende minstens drie vijfden van het totaal der leden van de Partij, zich voor het voorstel hebben verklaard.

Bij ontbinding der vereeniging wordt ten opzichte der bezittingen gehandeld overeenkomstig artikel 1702 van het Burgerlijk Wetboek.

Dit referendum wordt gehouden twee maanden na het inkomen van het voorstel.

A r t. 32. Wijziging dezer Statuten kan alleen geschieden door een congres.

Op elke wijziging wordt de koninklijke goedkeuring aangevraagd.
